

superius habentur, atque adhuc effectum, non controver-

333 Ipo autem genere capaci adhuc durante, adeo nulla fit

334 Caducitatis autem, siue amissioni, quamvis investitura du-

335 In hoc autem certum, ac determinatum regulam non ha-

336 Alia sunt causa fellonie, non petita renovationis infra

337 Ubi vero antiquum fit pacti, & providente feudum,

338 Ubi autem casus prebet, ut dominus caducitate accepta,

339 Nimum quoque attendendo eam circumstantiam, an

340 Hi, ac voluntatis potius, quam iuris questio sit, pro facti

XVIII.

De detractionibus, que devoluto feudo competunt heredi feudatarii adversus dominum: Et de aliis adversus agnatum feudi successorem; præsertim de melioramentis: Et de feudi imputatione.

341 Alia est detractionum species, que cessato feudo, coque

vel successori adversus dominum, seu alium ab eo noviter

342 In prima specie, generalis distinctio est inter culpam,

343 Ubi vero non culpa fit feudi terminatio, pura ob lineæ,

344 Cessante vero lege investituræ, seu alio regionis pecu-

345 Ea vero inseparabilia detractionem, vel refectionem exi-

346 E converso autem, si non ex naturæ rei, minimeque ex fa-

347 Nisi iusta causa accedat, ob quam dominus excusabilis

348 In altera vero specie refectionis, vel detractionum, inter

349 Cædente questione in melioramentis intellegendis, que

350 Alia vero detractionum species, prædicta scilicet feudi novi,

ad omnium filiorum commodum ubi soli primogenito succe-

354 Imputationis autem de feudo, vel prioris faciendæ in

Prout quanta fit legitima primogenito in feudo antiquo

XIX.

De questione possessionis se videt, & qui in possessio-
rio debeat obvinere: Et de iudice
causæ feudalis.

355 Eadem retenta distinctione, de qua proxime præce-

356 In prima parte, distinctio est inter dominum private

357 In altero autem, in quo sive verus adit, quia Dominus

358 Ubi vero inter privatos questio sit, quia scilicet (nulla

359 Pluribus desuper cadentibus in proposito legitimi con-

360 Iudicis autem, vel fori competentis questio, apud feu-

361 Eaque retenta, alia cadit questio, ubi de subseculo agat-

362 Id autem in hac feudali materia, speciale, ac notabile

est, ut Ecclesia, vel Clericus coram domino laico, quam-

363 Demum huic feudali materie potissimum congruit idem,

Quamvis enim post opus in consueto Tusculano orio

XX.

De dominio allodiali Civitatum, Oppidorum, & loco-
rum, imperium, ac jurisdictionem annexam
habentium cum vassallis.

364 Quomodo antiquo tempore, præsertim in Ita-

365 Scisso etenim Romano Imperio, post tot barbarorum

Effectum est, ut hujusmodi sic divisa, & minora domi-

366 Ubi vero proprie, ac veræ feudalitatis requisita desint,

367 Illis prohibitionibus exceptis, que ex supremis legibus

- Ubi verò cautio præstari non potest, ejus loco succedit investimentum in loca Montium, idem vinculum in corpore habentia, quæ loco quantitatis esse videtur, tam ad effectum creditoribus proficuos, fructuum, ac intermedii augmenti, ut ad eorum restitutionem non teneantur, quam ad effectum damnosum, intermedia diminutionis, quæ sibi ceant, nisi aliter cautum.
- Ipsis tamen creditoribus licitantibus, ad effectum restituendi pretium in causam proprii crediti, arbitrium est, oblationem abique cedula, vel deposito admittere, tamen ante deliberationem, Papæ communicata, eorum approbante.
- Et quamvis Congregatio, de creditis, eorumque subsistentia non cognoscat, sed ad præscriptum Bullæ, solas partes executoris expleat mandatorum, quæ ab ordinariis Judicibus relaxata sunt; attamen, vel ex Apostolicis decretis, vel ex recepto stylo, de mandatorum relaxatorum, ac debitorum subsistentia, nec non de anterioritate, & potioritate creditorum cognoscit, mandando etiam restitui pecunias liberatas, aliasque gesta retractando, adeo ut formalis Tribunalis partes quodammodo gerere videatur.
- Quatenus verò casus præbeat, ut Baro possideat plura fideicommissa, vel Primogenia, quæ per ejus mortem scindantur, diversisque habeant successores, pro ejus verò debitis indefinitis, non autem in alicujus fideicommissi causam particularem, unius bona distracta, vel subjugata sint, locum esse contributo pro viribus, decisum est.
- Derogatio fideicommissorum, vel majoratum, aliorumque vinculorum, probabilis percutit illa fideicommissa, & vincula, quæ adjecta sunt per Baronis debitoris, ac alterius possessoris communem autorem, adeo ut in Barone, qui debita contraxit, intret ea ratio, cui innixa est Bulla, quod nempe ipse Baro, qui debita contraxit, esset interim dominus, restitutionis oneri subiectus, quod Bulla tollit; secus autem, fideicommissis, aliisque vinculis à tertio ordinatis, & cum quorum onere, in possessorem, vel alterius fideicommissi ordinatorem bona obvenierunt.
- Quamvis enim per hanc Bullam jus tertii tolli decisum sit, intelligendum tamen venit de illo jure, quod ab ipso Barone debitore, vel respectivè possessore proveniat, puta conductoris, vel alterius, qui à possessore causam habeat, non autem tertii omnino independentis.
- Ad reddendum item tuto emptores in vim Bullæ à dicta Congregatione ementes, eadem tollit quoque hypothecas, quibus ipsa bona affecta sint, easque transfert in pretium, quod in omnibus loco rei succedit, etiam quoad fideicommissi, vel investituræ vinculum, quatenus solitis debitis exuberet.

Cumque sit stylus Congregationis, ut supra, non solvendi pecuniam ex bonorum distractorum pretio resultantem, nisi cum cautione de restituendo anterioribus, ac potioribus, vel contribuendo cum æqualibus, aut, ubi idonea cautio non habetur, cum investimento in loca Montium, quæ loco dictæ cautionis ita vincula existant, quod notabiliter de pretio, seu valore minuit.

Hinc vulgus de hoc etiam stylo obloqui solet, quasi quod ita sit ludere jus naturæ, vel gentium, obligando creditorem, ut loco integri crediti, vix dimidium recipiat. Verum inepta obloquutio est, quoniam qui ex hujus Bullæ indulgentia, sui crediti, aliàs non experibilibus, ex actionem obtinet, injustè conqueritur, quod diminutum, vel qualificatum obtineat id, quod aliàs nullatenus obtenturus esset; ac etiam quia favor publici commercii, ex exemptorum libertate, ac securitate manans, huic incummodo prævalere debet, ut etiam ex juris communis intentione, inter privatos praxis recepit.

Quia verò id cautos reddidit mutantes, vel aliàs credentes, ut sibi consulant de pacto refectionis ejus, quod istud vinculum minuat, & quanti inter sit liberam pecuniam restitui; hinc disputari solet, an creditor hanc viam eligenti, atque Baronum Congregationem adveniunt, (quam scilicet non aliter pecuniam solvere) patere debeat viam, quam elegit adeo ut in d. cautela præjudicatum sit, ut in sua sede.

Ubi verò certa, & notoria sit anterioritas, vel potioritas creditoris, qui hujus Bullæ præsidio, seu extraordinario beneficio non indigeat, quia nempe ex juris dispositione (ipsa etiam Bulla seculata) jus, vel actionem habeat ad bona, ad quorum pretium in vitis concurrere non cogatur, tunc asperum, ac exorbitans videtur, ut ad hujusmodi cautionem præstandam, seu vinculum patendum cogi debeat, sed ob contrariam praxim id non de facili exaudiri solet.

Quo vero ad judicii ordinaria, receptum est, Congregationem, ad telam judicariam servandam, obligatam non esse, sed ad ejusdem Bullæ præscriptum, summatim, ac de plano, manuque Regia procedere; adeo ut quandoque decisum sit, etiam sine citatione procedere posse; quod tamen circumspectivè pro facti qualitate intelligendum est, ut in sua sede; ubi de aliis ad materiam, quam univèrsam, facile non est, sub compendio recensere, cum in dies nova orti soleant questiones super hujus Bullæ interpretatione, vel praxi, ut in eodem disc. compendioso 73. sub hoc tit. de feud. ubi enunciantur singuli discursus super singulis supra enunciatis questionibus editis.

